

Orddatabas för rickulmålet

Göte Brunberg

Allmänt

I orddatabasen för rickulmålet kan man söka efter motsvarigheten till ett högsvenskt ord. Beroende av ordklassen visas de böjningsformer som gäller för ordet, för ”diverseord” endast grundformen.

Denna anvisning beskriver kortfattat uttalet av orden och innebörden av böjningsformerna.

Uttalslära

Uttalet av orden visas med ett fonetiskt skriftspråk, där varje tecken motsvarar ett ljud (”fonem”) enligt följande:

- de ”vanliga” bokstäverna motsvarar i stort sett samma ljud som i högsvenskan, dock skall alla vokaler uttalas spetsigare;
- **l** skall uttalas som ”tjockt l”;
- **ş** skall uttalas ungefär som *rs* i högsvenskans *vers*;
- **đ**, **ŋ** och **ţ** skall uttalas som de ”vanliga” tecknen, men med ett inblandat ”r-ljud”. Exempelvis uttalas **đ** ungefär som *rd* i högsvenskans *bord*, när man uttalar ordet lite slapt.
- **hl** betecknar ett ljud, ”slapt l”, som inte finns i högsvenskan och är svårt att beskriva med ord;
- understrukna vokaler och dubbla konsonanter skall uttalas långt;
- alla tecken skall uttalas!

Betoningen ligger i allmänhet på den första stavelsen i ett ord, men om en annan stavelse innehåller en lång vokal så betonas den. I sammansatta ord (markerade med tankstreck) betonas orden lika.

Formlära

För varje ord i rickulmålet visas, beroende av vilken ordklass som ordet tillhör, de böjningsformer som man måste känna till för att kunna använda sig av ordet på ett korrekt sätt i tal och skrift.

Substantiv (”saker och ting”)

Form	Förklaring
Genus	I rickulmålet finns genus maskulinum, femininum och neutrum (”han”-, ”hon”- och ”det”-ord).
Singular obestämd	Obestämd form ental, exempelvis högsvenskans (hs.) <i>stol</i> , rickulmålets (rm.) stol .
Singular bestämd	Bestämd form ental, exempelvis hs. <i>stolen</i> , rm. stoln .
Plural obestämd	Obestämd form ental, exempelvis hs. <i>stolar</i> , rm. stolar .
Plural bestämd	Bestämd form ental, exempelvis hs. <i>stolarna</i> , rm. stolja .

Adjektiv (”egenskap”)

Form	Förklaring
Grundform	Grundformen, exempelvis hs. <i>stor</i> , rm. stor .
Maskulinum singular attributiv och predikativ	I hs. används samma form när adjektivet står före substantivet (attributivt) och efter (predikativt), exempelvis <i>en stor hund</i> och <i>hunden är stor</i> . Om substantivet i rm. är i maskulinum ental är det två skilda former, i exemplet än storan hund respektive hunn är storor .
Neutrum singular	Används vid substantiv i neutrum ental, exempelvis hs. <i>stort</i> , rm. stot .

Verb (”vad som sker”)

Form	Förklaring
Infinitiv	Grundformen, exempelvis hs. <i>gå</i> och rm. gå .
Presens singular	I hs. används samma form i presens för ental och flertal, exempelvis <i>jag går</i> och <i>vi går</i> . I rm. används denna form endast för ental, exempelvis ja går . För flertal används infinitivformen.
Imperfekt singular och plural	I högsvenskan används samma form i imperfekt för ental och flertal, exempelvis <i>jag gick</i> och <i>vi gick</i> . I rickulmålet är det skilda former, exempelvis ja gick och ve gingo .
Supinum	Används för att bilda perfekt och pluskvamperfekt, exempelvis i hs. <i>jag har gått</i> och <i>jag hade gått</i> , i rm. ja har gåe respektive ja had gåe .